

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks:+387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Pale
za period 01.01-31.12.2020. godine**

Broj: RV050-21

Banja Luka, 30.07.2021. godine

SADRŽAJ

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
1. Uvod.....	7
2. Provodenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	7
3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	8
4. Nabavke	9
5. Priprema i donošenje budžeta.....	10
6. Finansijski izvještaji	11
6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	11
6.1.1. Prihodi i primici.....	11
6.1.2. Rashodi i izdaci	13
6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)	19
6.1.4. Neto finansiranje.....	20
6.1.5. Razlika u finansiranju	20
6.2. Bilans uspjeha	20
6.2.1. Prihodi.....	20
6.2.2. Rashodi.....	20
6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
6.3. Bilans stanja.....	21
6.3.1. Poslovna aktiva.....	21
6.3.2. Poslovna pasiva	26
6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	29
6.4. Bilans novčanih tokova.....	30
6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	30

6.6.	Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	30
6.7.	Napomene uz finansijske izvještaje	31

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Pale koji obuhvata Bilans stanja na dan 31.12.2020. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, obrazloženja uz obrasce godišnjih finansijskih izvještaja i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Pale istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2020. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Akcije i učešća u kapitalu i finansijski rezultat ranijih godina su potcijenjeni u iznosu od 10.000 KM, jer upisani i uplaćeni kapital kod JZU Dom zdravlja „Pale“ Pale, JU Narodna biblioteka Pale, JU Centar za socijalni rad Pale, JU Dječiji centar „Buba Mara“ Pale i JU za kulturu i sport „Kulturno-sportski centar“ Pale od strane Opštine Pale nije evidentiran u glavnoj knjizi Opštine Pale, što nije u skladu sa članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima, izdaci za izgradnju i pribavljanje saobraćajnih objekata, kao i finansijski rezultat tekuće godine su precijenjeni, dok su kapitalni grantovi u zemlji potcijenjeni u iznosu od 1.000.000 KM, jer je u glavnoj knjizi Opštine Pale u okviru nefinansijske imovine u stalnim sredstvima na dan 31.12.2020. godine izvršeno evidentiranje ulaganja u infrastrukturu AD Olimpijskog centra „Jahorina“ Pale. Evidentiranje navedenog ulaganja nije ispunilo uslove za priznavanje u poslovnim evidencijama opštine Pale u skladu sa paragrafom 14. tačka (a) MRS JS 17 – Nekretnine postrojenja i oprema.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da nema neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja, u skladu sa MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja,

paragrafi 15.(c) i 38, sa zaključkom da će Opština Pale nastaviti sa poslovanjem i izvršavanjem svojih zakonskih obaveza i u budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su, po našem profesionalnom mišljenju, ona pitanja koja su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2020. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formirajući našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevaram ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomski odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi

sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 30.07.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Pale za 2020. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskom izvještaju Opštine Pale za 2020. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Za nabavku uređenja korita rijeke Miljacke i održavanje lokalnih makadamskih puteva, potpisani su dodatni ugovori bez sprovođenja procedura javnih nabavki u najmanjem iznosu od 59.275 KM, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama. Nabavke u najmanjem iznosu od 144.391 KM, koje se odnose na nabavke usluga prevoza ostalih lica, usluge medija, reklame, promocije, informisanja, usluge štampanja časopisa „Paljanske novine“ i usluge reprezentacije, nisu obuhvaćene planom javnih nabavki, niti su za iste donesene posebne odluke, što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, a iste su vršene bez primjeni odredbi navedenog zakona.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Pale obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Pale.

Banja Luka, 30.07.2021. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) izvještaj o izvršenom godišnjem popisu imovine i obaveza kod Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika sačinjava u skladu sa odredbama člana 20. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) u konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 3) u okviru akcija i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu javnih ustanova i nižih budžetskih korisnika čiji je osnivač Opština,
- 4) priznavanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima vrši u skladu sa paragrafom 14. MRS JS 17 - Nekretnine postrojenja i oprema,
- 5) evidentiranje poslovnih događaja u vanbilansnoj evidenciji vrši u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 6) bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) zaključivanje ugovora o djelu vrši u skladu sa članom 205. Zakona o radu,
- 2) postupci javnih nabavki provode u skladu sa članom 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji centar „Buba Mara“ da obezbijedi da se:

- 3) uskladi Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih sa izmijenjenom zakonskom regulativom i da cijenu rada za obračun plata zaposlenih uskladi sa Odlukom o utvrđivanju najniže cijene rada.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Odluka o usvajanju budžeta i rebalansa Opštine Pale,
- Odluka o izvršenju budžeta i rebalansa Opštine Pale za 2020. godinu,
- Zakon o lokalnoj samoupravi,
- Statut opštine Pale,
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave,
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- Zakon radu,
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske,
- Zakon o komunalnim djelatnostima,
- Zakon o zaštiti od požara,
- Zakon o vodama,
- Zakon o šumama,
- Zakon o sportu,
- Zakon o uređenju prostora i građenju,
- Zakon o javnim putevima,
- Zakon o koncesijama,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske,
- Kolektivni ugovor za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Pale,
- Poseban kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske,
- Pravilnik o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Pale je teritorijalna jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: Opština), u kojoj građani zadovoljavaju svoje potrebe i učestvuju u ostvarivanju zajedničkih i opštih interesa, neposredno i posredstvom demokratski izabranih predstavnika. Opština zauzima površinu od 420 km², obuhvata 63 naseljena mjesta, organizovanih u deset mjesnih zajednica sa oko 20.359 stanovnika po rezultatima popisa iz oktobra 2013. godine.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16 i 36/19), Statutom i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i načina finansiranja opštine.

Organi Opštine su Skupština opštine i načelnik Opštine. Skupština opštine koju čine 25 odbornika je organ odlučivanja i kreiranja politike opštine, a načelnik opštine zastupa i predstavlja Opštinu, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

U skladu sa utvrđenim kriterijumima za ocjenu razvijenosti, odlukom Vlade Republike Srpske, Opština je za 2020. godinu svrstana u kategoriju razvijenih jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2020. godini najvećim dijelom su obezbijeđena iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera i primitaka od nefinansijske imovine.

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI), a u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT), u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu), fonda 03 (fond grantova) i fonda 05 (fond za posebne projekte) evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika.

Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2020. godinu koji je predmet ove revizije, čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika Javne ustanove Narodna biblioteka Pale, Javne ustanove Centar za socijalni rad, Javne ustanove Dječiji centar „Buba Mara“, Javne ustanove kulturno-sportski centar i Javne ustanove Turistička organizacija Pale.

Opština je dostavila primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2020. godine bez dodatne dokumentacije. Primjedba se ne prihvata i ista nema uticaja na nalaze revizije i dato mišljenje.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je vršila finansijsku reviziju Opštine za 2016. godinu i tom prilikom dano je 15 preporuka.

Opština je dostavila Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske Plan otklanjanja nepravilnosti utvrđenih u Izvještaju o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2016. godine.

Od ukupno 15 datih preporuka, načelniku Opštine (11), Skupštini opštine (2) i direktorima nižih budžetskih korisnika (2), jedanaest preporuka je provedeno, tri su djelimično provedene, dok jedna preporuka nije provedena.

Tri preporuke su djelimično provedene, a odnose se na dosljednu primjenu odredbi Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza (tačka 3. izvještaja), primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama (tačka 4. izvještaja) i da se izvrše analize primjene člana 46. Odluke o uređenju prostora i građevinskom zemljištu i efekti ugovora o odloženom plaćanju (tačka 6.3.1.1. izvještaja).

Preporuka koja nije provedena odnosi se na to da se otklone utvrđeni nedostaci koji se odnose na zaključivanje ugovora o djelu i pravdanje utroška sredstava na ime reprezentacije (tačka 6.1.2.2. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom opštine, Poslovnikom o radu Skupštine opštine, Odlukom o osnivanju Opštinske uprave, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave, Pravilnikom o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugim internim aktima su stvorene pretpostavke za funkcionisanje sistema internih kontrola Opštine.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave Opštine od 02.02.2015. godine („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, broj 7/15), kao i Pravilnicima o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Opštine („Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, broj 19/15, 2/17, 22/17, 21/18, 9/19, 16/19, 19/19, 22/19 i 20/20), uredena je unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mesta, rukovođenje Opštinskom upravom i druga pitanja od značaja za unutrašnju organizaciju Opštinske uprave. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, pored radnih mesta funkcionera definisanih Zakonom o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 96/05 i 98/13), u Opštinskoj upravi su sistematizovana 73 radna mesta sa 91 izvršiocem, od čega je 76 opštinskih službenika i 15 namještenika.

U skladu sa članom 64. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 97/16) načelnik Opštine je donio Plan zapošljavanja u Opštinskoj upravi opštine Pale za 2020. godinu, kojim je planirano zapošljavanje šest izvršioca, od kojih su zaposlena dva izvršioca putem Javnog konkursa.

Na dan 31.12.2020. godine u Opštinskoj upravi pored četiri funkcinera, šefa Kabineta načelnika, savjetnika načelnika i tri pripravnika, zaposlena su 82 izvršioca, od čega 67 opštinska službenika i 15 namještenika, dok je kod nižih budžetskih korisnika zaposlen 81 izvršilac. U toku 2020. godine u opštinskoj upravi angažovana su i tri pripravnika, po osnovu Programa podrške zapošljavanju mladih sa VSS i SSS u statusu pripravnika u 2020. godini. Opština Pale je 04.09.2020. godine zaključila sa Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske ugovor o finansiranju plata tri pripravnika sa VSS.

Skupština opštine je u skladu sa članom 89. Zakona o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 75/08 i 60/13) donijela 26.12.2019. godine Program utroška sredstava ostvarenih prodajom šumskih drvnih sortimenata na području opštine Pale za 2020. godinu, u skladu sa članom 195. stav (3) Zakona o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/06, 92/09 i 121/12) Program utroška sredstava ostvarenih od vodoprivrednih naknada na području opštine Pale u 2020. godini, u skladu sa članom 39. stav (2) tačka 7) Zakona o lokalnoj samoupravi, Program izgradnje i uređenja prostora na području opštine Pale u 2020. godini. U skladu sa Zakonom o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 4/02, 66/03, 73/08 i 102/08), Skupština opštine je donijela Program razvoja sporta, propisana su pravila i kriterijumi za raspodjelu sredstava, izvršeno je rangiranje sportova prema Pravilniku o kategorizaciji sportova

(„Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 100/13), te u skladu s tim donesen je godišnji plan raspodjele sredstava za sportske organizacije i sportiste. Skupština opštine je donijela Program razvoja sporta za period od četiri godine, što je u skladu sa članom 10. i 11. Zakona o sportu.

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2020. godine u opštini Pale je organizovan i izvršen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 45/16). Popisne liste popisane imovine i obaveza kod Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika sadrže uporedne podatke stvarnog i knjigovodstvenog stanja. U izvještaju o popisu Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika (JU Dječiji centar „Buba Mara“ Pale, JU Turističke organizacije Pale, JU Kulturno-sportski centar Pale, JU Narodna biblioteka Pale i JU Centar za socijalni rad Pale), nisu navedeni podaci o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, kao i o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza, što nije u skladu sa članom 20. stav (1), tačka 2) i 3) navedenog Pravilnika. Izvještaji o popisu kod Opštinske uprave, JU Turističke organizacije i JU Kulturno-sportskog centra Pale nisu sačinjeni u roku propisanom članom 20. stav (2) Pravilnika (u periodu od mjesec dana prije dana sačinjavanja godišnjeg finansijskog izvještaja).

U postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, načelnik Opštine je imenovao lice koje je odgovorno za finansijsko upravljanje i kontrolu, obrazovana je radna grupa za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačinjena je Izjava o viziji i misiji opštine Pale, sačinjena je Izjava o ključnim ciljevima, donesen je Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2020. godinu. Donesen je Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole za period 2019-2022, kao i za period 2021-2024. godina, sačinjen je Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, kao i Konsolidovani izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za period 01.01-30.06.2020. godine. Sačinjen je Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, kao i Konsolidovani izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za period 01.01-31.12.2020. godine. Sačinjena je Izjava u vezi sa dostignutim stepenom razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2020. godinu, Izjava o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola za period 2021-2025. godina i doneseno je Uputstvo-smjernice za uspostavljanje i sprovođenje procesa upravljanja rizicima u Opštinskoj upravi.

Shodno gore navedenom i kao i za navedeno u tačkama 4., 6.3.1.2. i 6.4. izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionišao na način da u potpunosti obezbjedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbjedi da se izvještaj o izvršenom godišnjem popisu imovine i obaveza kod Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika sačinjava u skladu sa odredbama člana 20. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

4. Nabavke

Opština je planom javnih nabavki za 2020. godinu (uključujući i izmjene i dopune plana), planirala provođenje ukupno 152 postupka javnih nabavki procijenjene vrijednosti od

7.439.116 KM sa porezom na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV) i to za nabavku roba (282.372 KM), usluga (1.410.264 KM) i radova (5.746.480 KM).

Od ukupno planiranih nabavki za 2020. godinu Opština je provedla 123 postupaka ugovorene vrijednosti od 6.934.177 KM sa PDV-om ili 93%. Provedeno je 59 otvorenih postupaka ugovorene vrijednosti 6.255.471 KM, pet konkurenčkih zahtjeva ugovorene vrijednosti 205.308 KM, 57 direktnih sporazuma ugovorene vrijednosti 294.855 KM i dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja ugovorene vrijednosti 178.543 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćena su 22 postupaka provedenih nabavki ukupne vrijednosti od 3.721.168 KM sa PDV-om ili 54% od provedenih postupaka (12 otvorenih postupka vrijednosti od 3.508.288 KM, jedan konkurenčki zahtjev vrijednosti od 58.491 KM, jedan pregovarački postupak bez objave obavještenja vrijednosti od 110.796 KM, sedam postupaka provedenih putem direktnog sporazuma vrijednosti od 43.593 KM i jedan postupak nabavka usluge izrade idejnog rješenja.

Kod revizijom ispitanih postupaka javnih nabavki, u odnosu na odredbe Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14), utvrđene su sljedeće nepravilnosti, za nabavku uređenja korita rijeke Miljacke i održavanje lokalnih makadamskih puteva, potpisani su dodatni ugovori bez sproveđenja procedura javnih nabavki u najmanjem iznosu od 59.275 KM, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o javnim nabavkama. Nabavke u najmanjem iznosu od 144.391 KM, koje se odnose na nabavke usluga prevoza ostalih lica, usluge medija, reklame, promocije, informisanja, usluge štampanja časopisa „Paljanske novine“ i usluge reprezentacije, nisu planirane planom javnih nabavki, niti su za iste donesene posebne odluke što nije u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama, a iste su vršene bez primjeni odredbi navedenog zakona.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se postupci javnih nabavki provode u skladu sa članom 6. i 17. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Budžet Opštine je blagovremeno pripremljen i donesen. Skupština opštine je 26.12.2019. godine donijela Odluku o usvajanju budžeta Opštine za 2020. godinu u ukupnom iznosu od 14.990.000 KM, kao i Odluku o izvršenju budžeta Opštine za 2020. godinu.

Skupština opštine je 25.09.2020. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o usvajanju budžeta opštine (rebalansa budžeta) u ukupnom iznosu od 17.934.450 KM, kao i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o izvršenju budžeta opštine (rebalansa budžeta) za 2020. godinu.

Sredstva budžeta u iznosu od 17.934.450 KM čine poreski prihodi u iznosu od 5.708.000 KM, neporeski prihodi u iznosu od 3.913.800 KM, grantovi od 1.450 KM, transferi između ili unutar jedinica vlasti od 452.400 KM, primici za nefinansijsku imovinu u iznosu od 4.000.000 KM, primici od zaduženja od 3.000.000 KM, primici po osnovu poreza na dodatu vrijednost od 200.000 KM, primici po osnovu depozita i kaucija od 500.000 KM, ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti od 80.800 KM i neutrošena namjenska sredstva iz ranijeg perioda od 78.000 KM.

Usvojenim rebalansom budžeta odobrena sredstva u iznosu od 17.934.450 KM, se raspoređuju za sledeće namjene, i to za tekuće rashode 9.291.235 KM, transfere između ili unutar jedinica vlasti 43.000 KM, izdatke za nefinansijsku imovinu 7.193.415 KM, izdatke za otplatu dugova 525.700 KM, ostale izdatke 731.100 KM i budžetsku rezervu u iznosu od 150.000 KM.

Sredstva budžetske rezerve planirana su u iznosu od 150.000 KM, što čini 1,47% planiranih ukupnih prihoda Opštine za 2020. godinu, što je u skladu sa članom 44. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske. Nakon usvajanja Rebalansa budžeta Opštine, odlukama načelnika opštine provedeno je 38 realokacija u ukupnom iznosu od 597.870 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta Opštine Pale za 2020. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 15/17) i obrasce finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske u pisanoj formi 05.04.2021. godine, što je u skladu sa članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Kod sačinjavanja Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Opština je izvršila konsolidaciju (KP „Gradske toplane“ a.d. Pale, JP „Komunalno“ a.d. Pale, AD „Pale stan“ Pale i JP „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Pale) kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17 i 118/18), osim neto imovine/kapitala Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Pale iz njegovog bilansa stanja u konsolidovani bilans stanja Opštine.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se u konsolidovani finansijski izvještaj uključuju svi kontrolisani entiteti kako je propisano odredbama člana 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2020. godine iskazano je u obrascu Periodični izvještaj o izvršenju budžeta (PIB) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima (PIF).

U obrascu PIB iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 16.451.093 KM, dok su budžetski rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 16.324.396 KM.

U obrascu PIF iskazani su ostvareni prihodi i primici, rashodi i izdaci (osim prihoda i rashoda obračunskog karaktera) u okviru fonda 01, 03 i 05 i predstavljaju ukupna sredstva i ukupnu potrošnju na nivou Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine u okviru GKT. Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 17.222.349 KM i ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 16.908.297 KM.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 17.222.349 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 16.451.093 KM, fondu 03 u iznosu od 260.974 KM i na fondu 05 u iznosu od 510.282 KM.

Ukupne iskazane prihode i primitke u strukturi čine poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi, transferi između različitih jedinica vlasti, primici za nefinansijsku imovinu, primici od finansijske imovine, primici od zaduživanja i ostali primici.

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 11.430.134 KM, od čega na fondu 01 od 10.658.878 KM, fondu 03 od 260.974 KM i fondu 05 od 510.282 KM, a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi u cijelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 5.393.140 KM. Najvećim dijelom odnose se na indirektne poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (3.914.602 KM), poreze na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti (986.872 KM) i poreze na imovinu (468.936 KM).

Neporeski prihodi u cijelosti su iskazani na fondu 01 u iznosu od 4.823.730 KM. Najvećim dijelom ih čine prihodi od zakupa i rente (1.853.504 KM), administrativne naknade i takse (50.419 KM), komunalne naknade i takse (227.285 KM), naknade po raznim osnovama (2.329.524 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (228.732 KM) i ostali neporeski prihodi (125.645 KM).

Prihodi od zakupa i rente najvećim dijelom se odnose na prihode od zemljišne rente i naknada po osnovu rješenja o odobrenju za izgradnju i ugovora o odloženom plaćanju navedenih prihoda (1.827.822 KM) i prihode od zakupa po osnovu zaključenog ugovora o opremanju i korišćenju prostorija u Sportsko poslovnom centru „Peki“ (13.920 KM).

Administrativne naknade i takse odnose se na Opštinske administrativne takse (koje se ostvaruju se u skladu sa Zakonom o administrativnim taksama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 4/12) i opštinskom Odlukom o administrativnim taksama.

Komunalne naknade i takse najvećim dijelom se odnose na komunalne takse na firmu (106.495 KM) i boravišnu taksu (119.351 KM). Komunalne takse ostvaruju se u skladu sa Odlukom o komunalnim taksama i taksenim tarifama propisanom pomenutom odlukom. Obaveza plaćanja komunalne takse obveznicima plaćanja u skladu sa Odlukom Skupštine opštine o komunalnim taksama utvrđuju se pojedinačnim rješenjima.

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (1.613.368 KM) i naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (565.908 KM). Skupština opštine je donijela Plan utroška sredstava po osnovu naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta za 2020. godinu.

Prihodi od pružanja javnih usluga čine prihodi nižih budžetskih korisnika, a najvećim dijelom se odnose na prihode JU Dječiji centar „Buba Mara“ u iznosu od 209.330 KM po osnovu usluga boravka djece u vrtiću.

Ostali neporeski prihodi se odnose na neporeske prihode po osnovu naknade za vršenje tehničkog prijema objekata, naknada za vjenčanje i prihoda od Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske na ime refundacija plata po osnovu zapošljavanja pripravnika po projektu „Program podrške zapošljavanju mladih sa VSS u statusu pripravnika u 2020. godini“.

Stanje raspoređenih javnih prihoda na račun budžeta opštine za period 01.01-31.12.2020. godine je usaglašeno sa Ministarstvom finansija Republike Srpske.

Grantovi iskazani su u iznosu od 55.404 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 1.430 KM, fondu 03 od 13.974 KM i fondu 05 od 40.000 KM.

Grantovi na fondu 01 najvećim dijelom u iznosu od 1.000 KM se odnose na JU „Narodna biblioteka“ za realizaciju projekta izdavanja knjige „Ptice i druge drame“, na fondu 03 grantovi se odnose na doznake fizičkih i pravnih lica za pomoć na suzbijanju negativnih posljedica vírusa korona, dok se grantovi na fondu 05 odnose na sredstva doznačena od strane Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, u skladu sa zaključenim ugovorom o dodjeli sredstava u sklopu finansijskog mehanizma za finansiranje projekta

inegrisanog i održivog lokalnog razvoja u Republici Srpskoj 2020/2021 na realizaciji projekta „Opremanje i edukacija do stvaranja lanca vrijednosti – Podrška poljoprivrednim proizvođačima opštine Pale“.

Transferi između ili unutar jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 1.157.860 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 440.578 KM, na fondu 03 u iznosu od 247.000 KM i fondu 05 u iznosu od 470.282 KM.

Transferi između različitih jedinica vlasti, na fondu 01 se najvećim dijelom odnose na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske prema JU Centru za socijalni rad, za finansiranje prava iz socijalne zaštite za njegu i prava na novčanu pomoć (246.619 KM) i za unapređenje položaja lica sa invaliditetom (104.734 KM), Ministarstva prosvete i kulture Republike Srbije po osnovu predškolskog programa za djecu godinu pred polazak u školu (2.536 KM) i od grada Istočno Sarajevo za investiciona ulaganja, adaptaciju i rekonstrukciju objekta JU „Kulturno sportskog centra“ (76.710 KM) i književne manifestacije „Dani Duška Trifunovića“ (4.600 KM).

Na fondu 03 iskazani transferi najvećim dijelom se odnose na transfere od JU „Vode Srpske“ za realizaciju projekta „Sanacija regulisanog korita Paljanske Miljacke“ (200.000 KM) i Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije za realizaciju ugovora o sufinansiranju projekta infrastrukture na području opštine „Sanacija vodovodnog sistema MZ Brezovice“ (35.000 KM).

Na fondu 05 iskazani su transferi od Vlade Republike Srpske za suzbijanje posljedica pandemije virusa korona (449.080 KM), jednokratnu pomoć komunalnim policajcima koji su bili angažovani za vrijeme vanrednog stanja (4.000 KM) i Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske za isplatu najniže plate i doprinosa na najnižu platu za zaposlene u JU Dječiji centar „Buba Mara“ za mjesec april 2020. godine za posebne namjene za saniranje posljedica korona virusa (17.202 KM).

6.1.1.2. Primici

Ukupni primici iskazani u iznosu od 3.642.305 KM, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu (2.388.481 KM), primici od finansijske imovine (13.231), zaduživanja (3.000.000 KM) i ostali primici (390.503 KM).

Primici za nefinansijsku imovinu najvećim dijelom od 2.387.677 KM odnose se na primitke po osnovu prodaje gradskog građevinskog zemljišta (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Primici od finansijske imovine odnose se na primitke po osnovu naplaćenih potraživanja od Ministarstva finansija Republike Srpske za poreske obaveze izmirene putem obveznika.

Primici od zaduživanja odnose se na primitke po osnovu dugoročnog kreditnog zaduženja za finansiranje kapitalnih investicija u skladu sa Programom izgradnje i uređenja prostora (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

Ostali primici odnose se na primitke po osnovu povrata poreza na dodatu vrijednost kod realizacije projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog sistema Pale – Jahorina“ (32.493 KM), primitke po osnovu depozita i kaucija (28.819 KM), po osnovu primljenih avansa (306.452 KM) i primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti koji se odnose na naknade bruto plata za porodiljsko odsustvo i naknade plata za bolovanje od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (22.739 KM).

6.1.2. Rashodi i izdatci

Opština je iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 16.908.297 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 16.324.396 KM, fondu 03 u iznosu od 257.500 KM i fondu 05 u iznosu od 326.401 KM.

Rashodi na fondu 01 iskazani u iznosu od 8.568.333 KM, a čine ih rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korištenja roba i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznaće na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti, rashodi po sudskim rješenjima i transferi između i unutar jedinica vlasti.

Rashodi na fondu 03 iskazani u iznosu od 19.500 KM, a čine ih rashodi za stručne usluge (12.000 KM), ostali neklasifikovani rashodi (4.000 KM) i doznaće građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova (3.500 KM).

Rashodi na fondu 05 iskazani u iznosu od 326.401 KM, a čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (17.202 KM), za jednokratne pomoći (4.000 KM), grantovi u zemlji (217.992 KM) i doznaće građanima koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opštine i gradova (87.207 KM).

6.1.2.1. Rashodi za lična primanja zaposlenih

Rashodi za lična primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 3.565.663 KM, od čega u iznosu od 3.544.461 KM na fondu 01 i u iznosu od 21.202 KM na fondu 05. Čine ih rashodi za bruto plate zaposlenih (2.996.258 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (478.230 KM), naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (49.613 KM), te rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći - bruto (41.562 KM).

Rashode za bruto plate čine plate Opštinske uprave (1.977.533 KM) i ostalih budžetskih korisnika (1.018.725 KM), a bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada čine naknade kod Opštinske uprave (334.846 KM) i naknade kod ostalih budžetskih korisnika (143.384 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada kod Opštinske uprave (29.410 KM) i nižih budžetskih korisnika (20.203 KM) i rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći – bruto kod Opštinske uprave (32.056 KM) i nižih budžetskih korisnika (9.506 KM). Lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi definisana su Odlukom o platama opštinskih funkcionera („Službeni novine grada Istočno Sarajevo“, broj 2/16), Pravilnikom o platama zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Pale („Službene novine grada Istočno Sarajevo“ broj 7/15, 19/15, 5/16, 2/17, 21/17, 9/19, 16/19, 19/19, 22/19 i 20/20), Odluka o načinu obračuna plata zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Pale od 31.08.2018. godine i Uredbom o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 73/10). U Opštinskoj upravi je 27.04.2021. godine donesen Kolektivni ugovor za zaposlene, koji je usklađen sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske.

Obračun plata kod JU Dječiji centar „Buba Mara“ Pale vršen je po rješenjima o utvrđivanju koeficijenata za obračun plata koja nisu usklađena sa Posebnikm kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske koji je u primjeni od 31.08.2019. godine. Nije usklađen Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih, a zaposlenim radnicima nisu urađena nova rješenja o utvrđivanju koeficijenata za obračun plata u skladu sa izmijenjenom zakonskom regulativom. Obračun plata za zaposlene u JU Dječijem centru u toku 2020. godine vršen je po cijeni rada od 100 KM, dok je za direktora obračun plate vršen po cijeni rada od 108 KM, što nije u skladu sa Odlukom o utvrđivanju najniže cijene rada od 01.04.2014. godine.

Preporučuje se direktoru JU Dječiji centar „Buba Mara“ da obezbijedi da se uskladi Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih sa

izmijenjenom zakonskom regulativom i da cijenu rada za obračun plata zaposlenih uskladi sa Odlukom o utvrđivanju najniže cijene rada.

6.1.2.2. Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga iskazani su u iznosu od 2.806.701 KM KM, od čega se na rashode Opštinske uprave odnosi 2.405.061 KM i rashode nižih budžetskih korisnika 401.640 KM. Odnose se na rashode po osnovu zakupa, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, materijala za posebne namjene, tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga, usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i ostalih neklasifikovanih rashoda.

Rashodi po osnovu zakupa iskazani su u iznosu od 38.360 KM, najvećim dijelom u iznosu od 26.373 KM se odnose na rashode za zakup poslovnih prostorija za odjeljenje Privrednog suda Sokolac.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga iskazani su u iznosu od 262.264 KM, odnose se na rashode Opštinske uprave u iznosu od 153.501 KM i nižih budžetskih korisnika u iznosu od 108.743 KM. Rashodi Opštinske uprave najvećim dijelom se odnose na rashode za utrošak električne energije (25.847 KM), lož ulja (23.107 KM), usluga vodovoda i kanalizacije (8.552 KM), odvoza smeća (15.434 KM), usluga deratizacije (10.902 KM), korišćenja fiksnih telefona i mobilnih telefona (32.185 KM) i rashoda za poštanske usluge (12.635 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 37.311 KM od čega kod Opštinske uprave 23.683 KM i nižih budžetskih korisnika 13.628 KM. Rashodi Opštinske uprave najvećim dijelom se odnose na rashode za kancelarijski materijal (16.061 KM) i materijal za održavanje čistoće (4.868 KM).

Rashodi za materijal za posebne namjene iskazani su u iznosu od 38.870 KM, odnose se na rashode za nabavku hrane i materijala za potrebe JU Dječiji centar „Buba Mara“ Pale.

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 417.584 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi za ostale usluge tekućeg održavanje zgrada, opreme i vozila (45.580 KM), tekućeg održavanja objekata drumskog saobraćaja i igrališta (296.135 KM), tekuće održavanje javne rasvjete (39.442 KM) i gradske deponije (29.999 KM).

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 32.469 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi po osnovu utroška nafte i naftnih derivata (28.179 KM) i rashodi po osnovu smještaja i hrane na službenim putovanjima (4.260 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 172.787 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi za usluge informisanja i medija (113.422 KM), pravne i administrativne usluge (17.613 KM) i kompjuterske usluge (13.320 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 875.175 KM. Najvećim dijelom ih čine rashodi za usluge održavanja zelenih površina (309.996 KM), utroška električne rasvjete na javnim površinama (278.861 KM), usluge zimske službe (244.145 KM) i usluge čišćenja javnih površina (24.996 KM), realizovani u skladu sa donesenim Programom zajedničke komunalne potrošnje i Programom utroška namjenskih sredstava od naknada za šume.

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 931.931 KM, od čega su rashodi Opštinske uprave iskazani u iznosu od 797.321 KM, a rashodi nižih budžetskih korisnika u iznosu od 134.610 KM. Najveći dio ovih rashoda se odnosi na rashode po osnovu

bruto naknada za rad van radnog odnosa (489.704 KM), reprezentacije, prijema i manifestacija (118.927 KM) i ostale nepomenute rashode (269.801 KM).

Rashode za bruto naknade za rad van radnog odnosa najvećim dijelom čine bruto naknade odbornicima (196.166 KM), naknade članovima komisija i radnih grupa (177.318 KM) i naknade po ugovorima o djelu i za privremene i povremene poslove (58.548 KM).

Naknada odbornicima Skupštine opštine Pale utvrđena je Odlukom o utvrđivanju odborničkog dodatka za vršenje odborničke dužnosti („Službene novine grada Istočno Sarajevo“ broj 35/17) u visini od 400 KM, kao i za prisutvo sjednici od 50 KM, što je u skladu sa članom 41. stav (3) Zakona o lokalnoj samoupravi, kojim je limitiran odbornički dodatak na iznos do 50% prosječne plate u opštinskoj upravi za prethodnu godinu ne uključujući plate funkcionera.

U Opštinskoj upravi u toku 2020. godine po osnovu ugovora o djelu angažovano je 47 izvršilaca. Za potrebe Opštinske izborne komisije za provođenje izbornog procesa u 2020. godini angažovano je 26 izvršilaca ugovorima o djelu, od čega je 21 izvršilac angažovan iz reda zaposlenih u Opštinskoj upravi. Naknada izvršiocima je isplaćena u skladu sa Odlukom o naknadi članovima Opštinske izborne komisije Pale.

Za sistematizovano radno mjesto „portir“ sa tri izvršioca u okviru Odjeljenja za opštu upravu, zaključen je ugovor o djelu sa jednim izvršiocem na poslovima obezbjeđenja objekta Opštine po prestanku radnog vremena i u neradne dane za period od 02.03.2020. godine do 04.12.2020. godine (šest ugovora), što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16 i 66/18). Navedenim članom zakona je propisano da poslodavac može zaključiti ugovor o djelu radi obavljanja poslova koji su van djelatnosti poslodavca, što u ovom slučaju nije ispoštovano.

Ugovorima o povremenim i privremenim poslovima angažovano je 27 izvršilaca, od čega 17 ugovora na tehničkom prijemu objekata, pet ugovora za potrebe Opštinske izborne komisije za provođenje izbornog procesa u 2020. godini i pet ugovora za učešće u radu Komisije za utvrđivanje tržišne cijene neizgrađenog gradskog građevinskog zemljišta.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se zaključivanje ugovora o djelu vrši u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Rashode po osnovu reprezentacije, prijema i manifestacija čine rashodi po osnovu reprezentacije (36.206 KM), organizacije prijema, manifestacija (73.123 KM) i rashodi za poklone (9.597 KM). Fakture za reprezentaciju su odobrene od strane ovlašćenih lica iz Opštine, a na istim nema naznačene svrhe korišćenja sredstava reprezentacije (uglavnom samo fakturisano da se radi o ugostiteljskim uslugama). Nisu otklonjeni nedostaci koji se odnose na način pravdanja utrošenih sredstava po osnovu reprezentacije.

Ostale nepomenute rashode najvećim dijelom čine rashodi za obezbjeđenje objekta „Famos-fabrika Koran“ (58.491 KM) i troškovi vansudskog poravnjanja (196.300 KM). Rashodi za vansudsko poravnanje odnose se na rashode po Ugovoru o vansudskom poravnanju između Opštine i „Strom energija“ d.o.o. Pale od 17.06.2020. godine. Predmet poravnanja su okolnosti nastale pokretanjem inicijative za ukidanje odobrenja za građenje i zabranu izvođenja radova na izgradnji mini hidrocentrale „Kadino vrelo“. Opština se obavezuje da investitoru nadoknadi stvarne troškove nastale u postupku pribavljanja odobrenja za građenje, a koji prema izvještaju ovlašćenog procjenjitelja iznose 196.300 KM.

6.1.2.3. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 86.404 KM. Najvećim dijelom u iznosu od 67.753 KM odnose se na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove u zemlji i troškove servisiranja primljenih zajmova u iznosu od 15.000 KM.

6.1.2.4. Subvencije

Subvencije su iskazane u iznosu od 202.952 KM i odnose se na subvencije javnim preduzećima, nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza.

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u iznosu od 125.000 KM, u cijelosti se odnose se na subvencije KP "Gradske toplane" Pale (80.000 KM) i „Pale stan“ a.d. Pale (45.000 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva iskazane su u iznosu od 56.153 KM, odnose se podsticajna sredstva proizvođačima mlijeka u iznosu 0,10 KM/lit. proizvedenog i otkupljenog mlijeka dodjeljivana po zahtjevu proizvođača mlijeka (23.837 KM) i obračun podsticajnih sredstava po Programima za podsticaj razvoja u oblasti poljoprivrede i preduzetništva (32.316 KM), dok su subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza iskazane u iznosu od 21.799 KM, a odnose se na subvencije po osnovu organizovanja prevoza đaka na teritoriji Opštine.

6.1.2.5. Grantovi

Grantovi su iskazani u iznosu od 970.628 KM, od čega na fondu 01 u iznosu od 752.636 KM i findu 05 u iznosu od 217.992 KM, odnose se na tekuće i kapitalne grantove. Po nalazu revizije grantovi su manje iskazani u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Tekući grantovi su iskazani u iznosu od 713.627 KM, od toga na fondu 01 u iznosu od 573.899 KM i na fondu 05 u iznosu od 139.728 KM.

Tekući grantovi na fondu 01 odnose se na tekuće grantove:

- političkim organizacijama i udruženjima (15.000 KM),
- humanitarnim organizacijama i udruženjima (28.052 KM),
- pojedincima (8.950 KM),
- sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (184.020 KM),
- organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno istraživačke djelatnosti, kulture i informacija (4.900 KM),
- organizacijama i udruženjima za afirmaciju porodice i zaštitu prava žena, djece, izbjeglih i raseljenih lica, boraca i osoba sa invaliditetom (92.300 KM),
- neprofitnim organizacijama u zemlji (34.010 KM),
- ostale tekuće grantove u iznosu od 202.877 KM (Dom zdravlja Pale 85.000 KM, Razvojna agencija Republike Srpske i opštine Sarajevsko-romanijske regije 3.000 KM, Poljoprivredni fakultet 1.000 KM i pomoć pojedincima 113.877 KM), i
- Turističkoj organizaciji Pale 3.790 KM.

Tekući grantovi na fondu 05 su iskazani u iznosu od 139.728 KM, a odnose se na tekuće grantove po Programu za podršku privrednim subjektima za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom virusa korona (Covid 19) za podsticaj za preduzetnike, mala i srednja preduzeća u iznosu od 30.628 KM i podršku za održavanje likvidnosti i podršku za nabavku obrtnih sredstava za preduzetničke djelatnosti u iznosu od 109.100 KM.

Kapitalni grantovi su iskazani u iznosu od 257.001 KM (na fondu 01 u iznosu od 178.737 KM i na fondu 05 u iznosu od 78.264 KM). Po nalazu revizije kapitalni grantovi u zemlji su manje iskazani u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Kapitalni grantovi na fondu 01 odnose se na kapitalne grantove:

- etničkim i vjerskim organizacijama i udruženjima (37.603 KM),
- ostale kapitalne grantove u zemlji 141.134 KM (Dom zdravlja Pale 10.000 KM, JP "Komunalno" 99.381 KM i pomoći pojedincima 31.753 KM).

Kapitalni grantovi na fondu 05 odnose se na kapitalne grantove koji su dodijeljeni za podsticaj za preduzetnike, mala i srednja preduzeća u iznosu od 78.264 KM, po Programu za podršku privrednim subjektima za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom virusa korona (Covid 19).

6.1.2.6. Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova

Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova iskazane su u iznosu od 1.167.456 KM, od čega na fondu 01 (1.076.749 KM), fondu 03 (3.500 KM) i fondu 05 (87.207 KM). Odnose se na tekuće dozname koje se isplaćuju od strane JU Centra za socijalni rad Pale korisnicima socijalne zaštite i tekuće dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine.

Tekuće dozname koje se isplaćuju od strane JU Centra za socijalni rad Pale korisnicima socijalne zaštite iskazane su u iznosu od 710.534 KM, odnose se na stalnu novčanu pomoć koja se isplaćuje štićenicima ustanova socijalne zaštite (51.220 KM), dodatak za pomoći i njegu drugog lica (441.837 KM), dozname ustanovama socijalne zaštite za smještaj štićenika (100.903 KM), pomoći u naturi (9.531 KM) i ostale tekuće dozname štićenicima ustanova socijalne zaštite (2.309 KM) i lične invalidnine (104.734 KM). Dozname ustanovama socijalne zaštite za smještaj štićenika isplaćivane su u skladu sa članom 38. Zakona o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 37/12 i 90/16), na osnovu rješenja direktora Centra za socijalni rad i ugovora sa pružaocem usluga smještaja.

Tekuće dozname građanima koje se isplaćuju iz budžeta Opštine iskazane u iznosu od 369.715 KM, odnose se na naknade porodicama poginulih i RVI (61.280 KM), stipendije (97.000 KM), nabavka udžbenika za učenike osnovnih škola (13.624 KM), nagrade vukovcima (3.036 KM), podsticaj za povećanje nataliteta i troškove vantjelesne oplodnje (101.741 KM), podsticaje u oblasti poljoprivrede (84.199 KM) i ostale pomoći pojedincima (8.835 KM). Dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova na fondu 05 iskazane su u iznosu od 87.207 KM, a odnose se na dozname po Programu podrške privrednim subjektima u cilju ublažavanja negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom virusa korona (Covid 19) u Opštini za 2020. godinu (u oblasti poljoprivrede dodjela nepovratnih novčanih sredstava privrednim subjektima u iznosu od 24.707 KM i naknada licima za gubitak posla uslijed negativnih efekata virusa korona u iznosu 62.500 KM).

6.1.2.7. Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi i rashoditransakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između ili unutar jedinica vlasti iskazani su u iznosu 25.816 KM, odnose se na rashode po osnovu kamata na kreditno zaduženje po osnovu Ugovora o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke za finansiranje projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog sistema Pale - Jahorina“.

6.1.2.8. Rashodi po sudskim rješenjima

Rashodi po sudskim rješenjima iskazani su u iznosu od 3.303 KM, a odnose se na isplate po sudskim rješenjima, glavnice duga, kamate i ostalih rashoda po sudskim rješenjima.

6.1.2.9. Transferi između i unutar jedinica vlasti

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 85.311 KM. Najvećim dijelom u iznosu 26.740 KM odnose se na evidentirane kvartalne zapisnike Poreske uprave Republike Srpske o obračunu i poravnjanju više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda i transfer Studentskom centru Pale na ime sufinsansiranja izgradnje ograde oko studentskog doma u iznosu od 40.000 KM.

6.1.2.10. Izdaci

Izdaci iskazani su u iznosu od 7.994.063 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (7.413.778 KM), finansijsku imovinu (1.500 KM), otplatu dugova (504.351 KM) i ostale izdatke (74.434 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani su na fondu 01 u iznosu od 7.175.778 KM i na fondu 03 u iznosu od 238.000 KM. Odnose se na izdatke za proizvedenu stalnu imovinu, neproizvedenu stalnu imovinu i izdatke za zalihe materijala, robe i sitnog inventara. Po nalazu revizije izdaci za nefinansijsku imovinu su više iskazani u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu na fondu 01 iskazani su u iznosu od 7.142.344 KM, odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (4.503.959 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (2.530.074 KM), nabavku postrojenja i opreme (75.828 KM), investicionu imovinu (13.910 KM), za nematerijalnu proizvedenu imovinu (18.563 KM). Na kraju obračunskog perioda izvršeno je rezervisanje raspoloživih sredstava za nabavke i ulaganja u nefinansijsku imovinu u iznosu od 1.270.703 KM. Najznačajniji iznos rezervisanja sredstava odnosi se na realizaciju projekta „Izgradnja javne površine parka u Palama“ (620.886 KM) i „Izgradnja toplovoda za potrebe izmještanja toplane u Palama“ (425.848 KM). Rezervisanje sredstava je izvršeno u skladu sa članom 96. stav (5), (6) i (7) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Izdaci na fondu 03 najvećim dijelom u iznosu od 200.000 KM se odnose na izdatke za realizaciju projekta „Sanacija regulisanog korita Paljanske Miljacke“.

Izdaci za otplatu dugova iskazani su u iznosu od 504.351 KM. Odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji od UniCredit Bank a.d. Banja Luka (234.448 KM – dva kredita), Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo (195.901 KM) i NLB Banke a.d. Banja Luka (74.002 KM).

Ostali izdaci iskazani su u iznosu od 74.434 KM. Najvećim dijelom se odnose na inputirane izdatke po osnovu primljenih avansa u prethodnoj ili ranijih godina (32.168 KM) i ostalih izdataka iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti – naknada plata za vrijeme bolovanja (24.516 KM).

6.1.3. Budžetski rezultat (suficit/deficit)

Budžetski deficit tekućeg perioda iskazan je u obrascu PIB u iznosu od 2.696.751 KM, a predstavlja razliku između bruto suficita (2.090.545 KM) i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu (4.787.296 KM). Bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (10.658.878 KM) i budžetskih rashoda

(8.568.333 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu iskazani u negativnom iznosu, predstavljaju razliku između primitaka i izdataka za nefinansijsku imovinu. Po nalazu revizije, bruto budžetski surpluzni tekuće godine je više iskazan, dok su budžetski rashodi manje iskazani u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje je iskazano u iznosu od 2.823.448 KM, kao razlika po osnovu primitaka od finansijske imovine (13.231 KM), zaduživanja (3.000.000 KM) i ostalih primitaka (390.503 KM) i umanjeno po osnovu izdataka za finansijsku imovinu (1.500 KM), otplate dugova (504.351 KM) i ostalih izdataka (74.435 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju iskazana je u iznosu od 126.697 KM, a nastala je kao razlika između iskazanih budžetskih prihoda i primitaka u iznosu od 16.451.093 KM i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka u iznosu od 16.324.396 KM.

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

Prihodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 15.492.892 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi, grantovi, prihodi obračunskog karaktera i transferi između različitih jedinica vlasti. Obrazloženja poreskih, neporeskih prihoda i transfera data su pod tačkom 6.1.1. izvještaja.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 4.062.758 KM, najvećim dijelom odnose se na prihode od naplate spornih potraživanja po rješenjima opštine i Poreske uprave Republike Srpske (289.303 KM), ostale prihode od usklađivanja vrijednosti zemljišta sa podacima Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske (450.256 KM) i prihode obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (3.265.148 KM).

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa su iskazani na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2020. godine, u skladu sa članom 13. stav (4) Pravilnika o sistemu poreskog knjigovodstva u Republici Srpskoj i Uputstva o primjeni MRS JS 23 – Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene.

6.2.2. Rashodi

Rashodi u Bilansu uspjeha iskazani su u iznosu od 12.853.801 KM, a čine ih tekući rashodi, rashodi obračunskog karaktera i transferi između različitih jedinica vlasti. Obrazloženja tekućih rashoda i transferi između različitih jedinica vlasti data su u tački 6.1.2. izvještaja. Po nalazu revizije, zbog izvršenih korekcija, rashodi su manje iskazani u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 3.939.567 KM, a najvećim dijelom čine ih rashodi po osnovu amortizacije (2.543.339 KM), od usklađivanja vrijednosti imovine (1.060.515 KM), date pomoći u naturi (187.959 KM) i rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (134.860 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije iskazani su u Opštinskoj upravi u iznosu od 2.512.544 KM, odnose se na rashode po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata (2.439.354 KM), postrojenja i opreme (51.761 KM) i nematerijalne imovine (21.429 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na obračunske rashode evidentirane po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike

Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 – 31.12.2020. godine. Date pomoći u naturi odnose se na obračunske rashode po osnovu otkupa stanova od strane fizičkih lica, dok se rashodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti odnose na prenos zemljišta bez naknade Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske za izgradnju objekta Policijske uprave Istočno Sarajevo u Palama.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (15.492.892 KM) i rashoda (12.853.801 KM) iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2.639.091 KM. Po nalazu revizije, finansijski rezultat tekuće godine je više iskazan u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U Bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2020. godine, iskazana je ukupna aktiva neto vrijednosti 500.829.676 KM (bruto vrijednosti 549.22.810 KM i ispravke vrijednosti 48.393.134 KM), koju čine poslovna aktiva neto vrijednosti 498.509.416 KM i vanbilansna aktiva u iznosu od 2.320.260 KM.

6.3.1. Poslovna aktiva

Poslovna aktiva iskazana je u iznosu od 546.902.550 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 48.393.134 KM i neto vrijednosti 498.509.416 KM, a odnosi se na tekuću imovinu i stalnu imovinu. Po nalazu revizije, poslovna aktiva je više iskazana za iznos od 990.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina iskazana je u iznosu od 20.425.556 KM bruto vrijednosti, 10.998.713 KM ispravke vrijednosti i 9.426.845 KM neto vrijednosti. Odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti - iskazani su u iznosu od 2.196.108 KM, a odnose se na gotovinu na bankovnim računima kod komercijalnih banaka iznosu od 2.195.414 KM (NLB Banka 636.521 KM i UniCredit Bank 1.558.552 KM) i na novčana sredstva u blagajni iznosu od 624 KM. Stanja novčanih sredstava iskazana u finansijskim izvještajima Opštine su potvrđena na dan 31.12.2020. godine Izvodima banke o promjenama sredstava na računu i nezavisnim komfirmacijama.

Kratkoročni plasmani su iskazani u iznosu od 1.500 KM na ime pozajmice Udruženju studenata Filozofskog fakulteta „Filozof“ Pale za realizaciju posjete institucijama Vojvodine u Novom sadu.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 11.794.551 KM, ispravke vrijednosti od 8.173.258 KM i neto iznosu od 3.621.293 KM. Odnose se na potraživanja po osnovu prodaje proizvoda i izvršenih usluga u zemlji, od zaposlenih, za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode, za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana, potraživanja za više plaćene poreze, doprinose i neporeske prihode i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga u zemlji su iskazana u neto iznosu od 9.870 KM, odnose se na potraživanja Opštinske uprave za prodata proizvedena i

neproizvedena stalna sredstva u zemlji (8.840 KM) i potraživanja JU „Kulturnog centra“ za izvršene usluge (1.030 KM).

Korekcija potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga iskazana je u iznosu od 88.663 KM, odnose se na korekciju nenaplaćenih potraživanja po osnovu prodaje imovine. U toku 2020. godine izvršena je korekcija potraživanja u iznosu od 7.869 KM koja se odnosi na korekciju nenaplaćenih potraživanja po osnovu prodaje neproizvedene stalne imovine.

Potraživanja od zaposlenih iskazana su u iznosu od 2.530 KM, najvećim dijelom u iznosu od 1.821 KM odnose se na potraživanja po osnovu korištenja mobilnih telefona, dok se u iznosu od 700 KM odnose na potraživanja za opštinske administrativne takse.

Potraživanja za nenaplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode su iskazana u neto iznosu od 2.021.409 KM, odnose se na potraživanja za nenaplaćeni porez na imovinu (155.759 KM) i nenaplaćene ostale poreze (41.582 KM), dok su sporna i korigovana potraživanja za nenaplaćene ostale poreze iskazana u iznosu od 7.522.902 KM, a evidentirana na osnovu Izvještaja iz Jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2020. godine, dok su potraživanja za nenaplaćene prihode po osnovu zakupa (3.797 KM), potraživanja za nenaplaćene naknade i takse, koja se odnose na potraživanja za rentu i naknadu za gradsko građevinsko zemljište (1.459.469 KM) i potraživanja za nenaplaćene ostale neporeske prihode koja se odnose na potraživanja za korišćenje šuma od ŠG „Jahorina“ (358.503 KM). Sporna i korigovana potraživanja za navedene naknade iskazana su u iznosu od 275.311 KM, od čega za zakup (3.714 KM), rentu i naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta (256.517 KM) i ostala potraživanja (14.882 KM).

Odlukom o uređenju prostora i građevinskom zemljištu opštine, kao i Odlukom o uslovima i odgođenog plaćanja naknade za zemljište, definisane su kategorije, odnosno utvrđeni uslovi i način određivanja gradskog građevinskog zemljišta i naknade za korištenje tog zemljišta. Odlukom je omogućeno da se naknada za utvrđeno pravo svojine na gradskom građevinskom zemljištu u državnoj svojini, naknada za troškove uređenja gradskog građevinskog zemljišta i jednodokratna renta mogu izmiriti u više rata, a najduže u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o odgođenom plaćanju. Opština je u toku 2020. godine u skladu sa navedenom odlukom zaključila 18 ugovora o odgođenom plaćanju naknade za rentu i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana su iskazana u neto iznosu od 1.544.279 KM, odnose se na potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana, evidentirana na osnovu Izvještaja iz Jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2020. godine u iznosu od 73.338 KM i potraživanja za neporeske prihode od fizičkih i pravnih lica za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana u skladu sa ugovorima o odgođenom plaćanju naknade za dodijeljeno gradsko građevinsko zemljište u iznosu od 1.470.941 KM. Sporna i korigovana potraživanja za navedene naknade iskazana su u iznosu od 256.141 KM.

Investitorima je u skladu sa odredbama Zakona o uređenju prostora i građenju „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 43/13) data mogućnost da izvrše opremanje neizgrađenog i neopremljenog gradskog građevinskog zemljišta vlastitim sredstvima, ukoliko isto nije uređeno. Investitor plaća troškove opremanja zemljišta umanjene za vrijednost izvedenih radova na uređenju gradskog građevinskog zemljišta koje je

finansirao vlastitim sredstvima. Stručna komisija načelnika opštine će nakon izvedenih radova utvrditi vrijednost radova koji su ugovoreni i izvedeni o čemu sačinjava zapisnik.

Ostala kratkoročna potraživanja u zemlji su na dan 31.12.2020. godine iskazana u iznosu od 38.556 KM, najvećim dijelom u iznosu od 14.339 KM odnose se na potraživanja po osnovu naknada plata pripravnika od JU „Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske“ na realizaciji projekta „Prvi posao“ i potraživanja po ugovoru o vršenju komunalne djelatnosti (9.213 KM). Sporna i korigovana potraživanja za navedene naknade iskazana su u iznosu od 30.241 KM.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 1.992 KM, najvećim dijelom u iznosu od 1.542 KM odnose se na unaprijed plaćene rashode.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti su iskazana u neto iznosu od 237.857 KM. Najvećim dijelom u iznosu od 161.402 KM odnose se na potraživanja od Grada Istočno Sarajevo za greškom uplaćene naknade za šume po rješenju o prinudnoj naplati, od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti za sufinansiranje socijalnih davanja (29.842 KM), po osnovu raspodjele prihoda na dan izještavanja (22.930 KM), refundacija za naknadu plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad (11.809 KM), refundacija za naknadu plata za vrijeme porodiljskog odsustva i za boravak djece (5.510 KM) i od škola za finansiranje prve neto plate pripravnika angažovanih po osnovu projekata zapošljavanja JU Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (4.700 KM).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u ukupnom iznosu od 526.476.994 KM bruto vrijednosti, 37.394.423 KM ispravke vrijednosti i 489.082.571 KM neto vrijednosti. Odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina iskazana je u neto iznosu od 5.898.438 KM, a odnosi se na akcije i učešća u kapitalu (3.569.558 KM), potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja (2.324.838 KM) i ostala dugoročna potraživanja (4.042 KM).

Akcije i učešća u kapitalu u javnim preduzećima odnose se na vlasnički udio Opštine po osnovu vlasništva nad redovnim akcijama u javnim preduzećima, i to JP „Vodovod i kanalizacija“ a.d. Pale (3.105.540 KM ili 65%), KP „Gradske toplane“ a.d. Pale (100%, iskazan gubitak iznad visine kapitala), „Komunalno“ a.d. Pale (328.168 KM ili 65%) i „Pale Stan“ a.d. Pale (133.850 KM ili 100%). Na dan 31.12.2020. godine u glavnoj knjizi Opštine na poziciji akcija i učešća u kapitalu u javnim preduzećima iskazano je stanje istih u iznosu od 2.624.400 KM u skladu sa učešćem Opštine u akcijskom kapitalu javnih preduzeća na osnovu Izvoda Centralnog registra hartija od vrijednosti o stanju na računu sa 31.12.2020. godine.

Na dan izještavanja u konsolidovani Bilans stanja na poziciji aktive (akcije i učešća u kapitalu) i na pozicije pasive (trajni izvori sredstava) izvršeno je dodavanje vrijednosti razlike kapitala srazmerno procentu učešća u kapitalu javnih preduzeća u iznosu od 943.158 KM. U konsolidovani Bilans stanja na dan izještavanja nije izvršen unos neto imovine/kapitala JZU Dom zdravlja Pale u iznosu od 64.254 KM (100%), čiji je osnivač opština, što nije u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Akcije i učešća u kapitalu u ostalim domaćim javnim nefinansijskim subjektima iskazane su u iznosu od 2.000 KM, odnose se na osnivački ulog Opštine kod JU „Turistička organizacija opštine Pale“. Rješenjima o registraciji ustanova kojima je Opština osnivač i

rješenjima o registraciji nižih budžetskih korisnika JZU Dom zdravlja „Pale“ Pale (2.000 KM), JU Narodna biblioteka Pale (2.000 KM), JU Centar za socijalni rad Pale (2.000 KM), JU Dječiji centar „Buba Mara“ Pale (2.000 KM) i JU za kulturu i sport „Kulturno-sportski centar“ Pale (2.000 KM), osnovni kapital ovih ustanova čini ulog osnivača u novcu, što čini procenat učešća od 100% u kapitalu ovih ustanova. Upisani i uplaćeni kapital od strane Opštine nije evidentiran na bilansnoj poziciji akcija i učešća u kapitalu u najmanjem iznosu od 10.000 KM, čime je bilansna pozicija akcija i učešća u kapitalu i finansijskog rezultata ranijih godina potcijenjena u najmanjem iznosu od 10.000 KM, što nije u skladu sa članom članom 61. stav (4) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su u neto iznosu od 2.324.838 KM, odnose se na potraživanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije Poreske uprave Republike Srpske o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2020. godine u iznosu od 17.569 KM i potraživanja za naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i rentu po zaključenim ugovorima o odgođenom plaćanju koja dospijevaju za plaćanje u roku dužem od godinu dana u iznosu od 2.307.268 KM, dok se potraživanja u iznosu od 4.042 KM odnose na ostala dugoročna potraživanja (odgođena potraživanja po osnovu prodatog zemljišta).

Opština je u toku 2020. godine, u skladu sa članom 45a) Odluke o uređenju prostora i građevinskom zemljištu („Službene novine grada Istočno Sarajevo“ broj 10/14, 15/15, 8/16 i 27/17), zaključila 18 ugovora o odgođenom plaćanju naknade troškova uređenja gradskog građevinskog zemljišta i naknade za rentu u kojima je definisano da su investitori dužni priložiti instrumente obezbjeđenja u skladu sa propisima o obligacionim odnosima. Najznačajniji ugovor u toku 2020. godine potpisana je sa preduzećem „RS Galensinvest“ d.o.o. Zvornik, kojim su utvrđene ukupne obaveze po rješenju u iznosu od 4.464.633 KM, od čega je izvršena jednokratna uplata od 20% ukupnog zaduženja u iznosu od 892.926 KM, dok su obaveze u iznosu od 3.571.706 KM odložene sa rokom plaćanja u 36 rata.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbjedi da se u okviru akcija i učešća u kapitalu izvrši evidentiranje učešća u kapitalu javnih ustanova i nižih budžetskih korisnika čiji je osnivač opština.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima na dan 31.12.2020. godine iskazana je u iznosu od 520.578.556 KM bruto vrijednosti, 37.394.423 KM ispravke vrijednosti i 483.184.133 KM neto vrijednosti, a čine je proizvedena stalna imovina, neproizvedena stalna imovina i nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina neto vrijednosti (44.303.287 KM) čine zgrade i objekti, postrojenja i oprema, investiciona imovina i nematerijalna proizvedena imovina.

Zgrade i objekti – iskazani su u iznosu 43.142.309 KM neto vrijednosti. Tokom godine Opština je vršila ulaganja u izgradnju, adaptaciju i sanaciju objekata. Vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom povećana je zbog ulaganja na objektu zgrade Opštinske uprave (4.958 KM), od strane Grada Istočno Sarajevo u objekat JU Kulturno-sportskog centra (76.710 KM), u sportsku dvoranu „Peki“ (12.458 KM), u putnu infrastrukturu, asfaltiranje puteva i sanacija i rekonstrukcija gradskih ulica (2.196.714 KM), prenos sa pripreme završenog mosta za naselje Luke (236.734 KM), u vanjsku rasvjetu i uređenje prostora (1.293.484 KM), od čega se ulaganje u iznosu od 1.000.000 KM odnosi na ulaganja od strane opštine u AD Olimpijski centar „Jahorina“, od strane investitora na uređenju građevinskog zemljišta za stambeno poslovnu zgradu i uređenje gradskog platoa – spomen parka (331.458 KM) i uređenje korita rijeke Miljacke 298.350 KM.

U skladu sa potpisanim ugovorom o kupoprodaji neizgrađenog građevinskog zemljišta od 26.12.2019. godine zaključenog između opštine i AD Olimpijskog centra „Jahorina“ Pale izvršena je prodaja zemljišta ukupne površine 7.598 m². Prodajna cijena navedenog zemljišta je 2.279.400 KM, definisana je članom 2. navedenog ugovora. Članom 6. ugovora definisana je obaveza prodavca da 50% novčanih sredstava od ukupnog iznosa kupoprodajne cijene uloži u infrastrukturne projekte, odnosno zajedničke sadržaje na Jahorini. Visina i način utroška sredstava biće utvrđene Programom izgradnje i uređenja prostora na području Opštine za 2020. godinu, koji će usvojiti Skupština opštine. Priprema programa, vrste radova i prioriteti za izvođenje biće utvrđeni u saradnji sa AD Olimpijskim centrom „Jahorina“. U skladu sa potpisanim ugovorom, na pisani zahtjev AD Olimpijskog centra „Jahorina“, zaključkom načelnika opštine od 11.05.2020. godine izvršena je doznaka sredstava AD Olimpijskom centru „Jahorina“ u iznosu od 1.000.000 KM, na ime kapitalnog granta za realizaciju novih projekata na Jahorini. U okviru usvojenog budžeta Opštine za 2020. godinu navedena sredstva planirana su na poziciji izdataka za nefinansijsku imovinu, dok su Nacrtom rebalansa budžeta za 2020. godinu planirana na poziciji kapitalnih grantova. U skladu sa datim mišljenjem Ministarstva finansija Republike Srpske od 13.08.2020. godine na dostavljeni Nacrt rebalansa budžeta opštine, u usvojenom Rebalansu budžeta opštine za 2020. godinu navedena sredstva planirana su na poziciji izdataka za nefinansijsku imovinu. Aktivnosti oko realizacije ulaganja vodio je AD Olimpijski centar „Jahorina“ kojem su od strane izvođača radova u skladu sa potpisanim ugovorom ispostavljene fakture, na osnovu kojih je navedeno ulaganje evidentirano kod AD Olimpijskog centra „Jahorina“ na poziciji nekretnine, postrojenja i opreme i investicione nekretnine u pripremi. AD Olimpijski centar „Jahorina“ je 31.12.2020. godine na osnovu ispostavljenih faktura izvođača radova AD Olimpijskom centru „Jahorina“, ispostavio fakturu opštini na iznos od 1.000.000 KM. U glavnoj knjizi Opštine na nefinansijskoj imovini u stalnim sredstvima na dan 31.12.2020. godine izvršeno je evidentiranje ulaganja u infrastrukturu AD Olimpijskog centra „Jahorina“ u iznosu od 1.000.000 KM, pozivajući se na član 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Evidentiranje navedenog ulaganja nije ispunilo uslove za priznavanje u poslovnim evidencijama opštine u skladu sa paragrafom 14. tačka (a) MRS JS 17 – Nekretnine postrojenja i oprema, pa shodno tome, nefinansijska imovina u stalnim sredstvima, izdaci za izgradnju i pribavljanje saobraćajnih objekata, kao i finansijski rezultat tekuće godine su precijenjeni, dok su kapitalni grantovi u zemlji potcijenjeni u iznosu od 1.000.000 KM.

Vrijednost zgrada i objekata najvećim dijelom smanjena je zbog isknjižavanja otkupljenih stanova u iznosu od 229.273 KM i zbog obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 554.571 KM, primjenom linearne metode obračuna.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbjedi da se priznavanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima vrši u skladu sa paragrafom 14. MRS JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Postrojenja i oprema – iskazani su u iznosu 728.944 KM neto vrijednosti. Tokom godine Opština je vršila ulaganja u postrojenja i opremu. Vrijednost opreme najvećim dijelom povećana je zbog nabavke kancelarijskog namještaja (3.557 KM), telefonske opreme (579 KM), računarske opreme (12.589 KM), ostale komunikacione opreme (1.157 KM), opreme za grijanje, ventilaciju hlađenje (2.006 KM), sigurnosne opreme – video nadzor (971 KM) i ostale specijalne opreme (13.122 KM). Vrijednost opreme najvećim dijelom smanjena je zbog otpisa opreme nabavne vrijednosti 4.208 KM i obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 51.760 KM, primjenom linearne metode obračuna.

Investiciona imovina – iskazana je u iznosu 385.087 KM neto vrijednosti i u ukupnom iznosu odnosi se na građevinske objekte opštine izdate pod operativni zakup.

Namaterijalna proizvedena imovina – iskazana je u neto iznosu od 46.947 KM i odnosi se na neto vrijednost računarskih programa i ostale nematerijalne neproizvedene imovine. Vrijednost nematerijalne proizvedene imovine povećana je najvećim dijelom u iznosu od 20.826 KM zbog izrade Elaborata o kvalitetu i rezervama pitkih podzemnih voda „Vrelo Miljacke“, izrade Programa kvantitativno-kvalitativne zaštite izvorišta „Vrelo Miljacke“ i izrade „Tehničko-ekonomiske analize za modernizaciju postojećeg sistema javnog osvjetljenja na području opštine Pale“, a smanjena zbog obračuna amortizacije u tekućem periodu u iznosu od 21.429 KM, primjenom linearne metode obračuna.

Neproizvedena stalna imovina – iskazana je u iznosu od 435.741.769 KM bruto i neto vrijednosti, u iznosu od 435.639.202 KM odnosi se na vrijednost zemljišta, dok se u iznosu od 100.567 KM odnosi na ostala prirodna dobra. U iznosu od 286.910.065 KM odnosi se na poljoprivredno zemljište, a u iznosu od 148.729.137 KM na gradsko građevinsko zemljište. Vrijednost gradskog građevinskog zemljišta u revidiranoj godini najvećim dijelom povećana je zbog razmjene zemljišta (31.280 KM) i uknjižavanja zemljišta koje pripada Opštini na osnovu rješenja Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove (450.256 KM), a smanjena je zbog prenosa na bilansnu poziciju stalne imovine namjenjene prodaji (1.908.000 KM), prenosa bez naknade za izgradnju objekta Policijske uprave Istočno Sarajevo u Palama (134.460 KM) i razmjene zemljišta (34.160 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi – iskazana je u iznosu od 3.139.077 KM, a odnosi se na vrijednost poslovnih objekata i prostora u pripremi, saobraćajnih objekata u pripremi, ostalih objekata u pripremi i proizvodno uslužne opreme u pripremi.

Poslovni objekti i prostori u pripremi iskazani su u iznosu od 835.027 KM, najvećim dijelom odnose se na vrijednost ulaganja na realizaciji projekta Izvođenje radova na drugoj fazi izgradnje JU Dječiji Centar „Buba Mara“ u Palama (552.641 KM).

Saobraćajni objekti i prostori u pripremi iskazani su u iznosu od 253.271 KM, najvećim dijelom odnose se na izgradnju kolskog mosta i pristupnog puta u naselju Obilićevo (259.123 KM) i izgradnju druge faze trotoara u naselju Jahorinski potok (36.721 KM). U toku revidirane godine na upotrebu su prenijeti saobraćajni objekti i prostori u iznosu od 420.455 KM.

Ostali objekti u pripremi iskazani su u iznosu od 1.970.704 KM, najvećim dijelom odnose se na ulaganja u izgradnju kanalizacije u naselju Bare (21.203 KM), izgradnja toplovoda za potrebe izmještanja toplane u Palama (306.356 KM) i izgradnje i uređenja gradskog parka (130.641 KM).

6.3.2. Poslovna pasiva

Poslovna pasiva je iskazana u iznosu od 498.509.416 KM, a odnosi se na obaveze i razgraničenja i vlastite izvore. Po nalazu revizije, poslovna pasiva je više iskazana za iznos od 990.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 9.738.722 KM, a odnose se na kratkoročne obaveze i razgraničenja (3.936.819 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja (5.801.903 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja se odnose na kratkoročne finansijske obaveze, obaveze za lična primanja zaposlenih, obaveze iz poslovanja, obaveze za rashode finansiranja i druge finansijske troškove, obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite, kratkoročna rezervisanja i razgraničenja i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Kratkoročne finansijske obaveze iskazane su u iznosu od 654.841 KM, odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, kreditne obaveze po osnovu kredita od Raiffesen Bank d.d. Sarajevo 201.115 KM i UniCredit Bank a.d. Banja Luka 453.725 KM.

Obaveze za lična primanja zaposlenih iskazane su u iznosu od 360.247 KM, odnose se na obaveze za bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata (273.804 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći (86.443 KM). Obaveze za lična primanja zaposlenih su do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja izmirene u iznosu od 360.128 KM.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 2.546.914 KM, najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima za nabavku roba i usluga i za nabavku stalne imovine (2.023.494 KM), prema fizičkim licima u zemlji (83.426 KM), po osnovu poreza i doprinosa na teret poslodavca (428 KM), za primljene depozite i kaucije u zemlji (30.835 KM), za primljene avanse (287.192 KM) i ostale obaveze (10.000 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i dozname na ime socijalne zaštite iskazane su u iznosu od 329.518 KM, odnose se na obaveze za subvencije (2.974 KM), grantove (189.155 KM) i dozname na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (137.389 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazane su u iznosu od 45.117 KM i najvećim dijelom odnose se na obaveze prema entitetima po osnovu više uplaćenih javnih prihoda evidentiranih po osnovu Zapisnika o obračunu i poravnjanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (30.484 KM), po osnovu transfera prema fondovima obaveznog socijalnog osiguranja (10.050 KM) i na obaveze za isplaćene naknade volonterima i pripravnim angažovanim u osnovnim školama (4.383 KM).

Opština je na dan 31.12.2020. godine iskazala kratkoročne obaveze u iznosu od 3.936.819 KM, koje su do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja izmirene u iznosu od 1.431.399 KM.

Opština je u skladu sa članom 9. stav (2) i (4) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 62/18) sačinila Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz 2020. godine, koji je u skladu sa članom 22 stav (3) navedenog zakona razmatrao Fiskalni savjet Republike Srpske i koji je u Mišljenju konstatovao da mјere za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda ocjenjuje realnim i provodivim.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 5.801.903 KM, odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima, dugoročna rezervisanja i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti.

Dugoročne obaveze po zajmovima iskazane su u iznosu od 3.780.658 KM, odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka (Raiffesen Bank d.d. Sarajevo 472.301 KM i UniCredit Bank a.d. Banja Luka 3.308.357 KM).

Ugovorom o dugoročnom kreditu koji je zaključen 06.05.2015. godine sa NLB Razvojna banka a.d. Banja Luka, Opština se kreditno zadužila za iznos od 400.000 KM. Kredit se odobrava za finansiranje kapitalnih investicija, i to nastavak izgradnje šetališta u iznosu od 225.000 KM i izgradnja i rekonstrukcija Univerzitetske ulice u iznosu od 175.000 KM. Kredit je u cijelosti izmiren u toku 2020. godine (poslednji anuitet 08.10.2020. godine).

Ugovorom o kreditu koji je zaključen 12.03.2018. godine sa Raiffesen Bank d.d. Sarajevo, Opština se kreditno zadužila za iznos od 1.200.000 KM. Kredit se odobrava za

kupuvinu imovine u vlasništvu preduzeća „FAMOS“ fabrika Koran a.d. u stečaju. Kreditno zaduženje je realizovano uz fiksnu kamatnu stopu na godišnjem nivou, sa rokom otplate od 72 mjeseca. Kredit će se otplaćivati u jednakim anuitetima prema planu otplate koji je banka dostavila Opštini, s tim da prvi anuitet dospijeva 30 dana od dana isplate sredstava, dok poslednji anuitet u skladu sa otplatnim planom dospijeva za plaćanje 06.03.2024. godine.

Ugovorom o kreditu koji je zaključen 20.11.2018. godine sa UniCredit Bank a.d. Banja Luka, Opština se kreditno zadužila za iznos od 1.200.000 KM. Kredit se odobrava za finansiranje kapitalnih investicija. Kreditno zaduženje je realizovano pod sledećim uslovima, uz godišnju fiksnu nominalnu kamatnu stopu sa rokom otplate od 72 mjeseca od kojih prva rata dospijeva 31.12.2018. godine dok poslednji anuitet dospijeva 30.11.2024. godine.

Ugovorom o sindiciranom dugoročnom kreditu od 05.10.2020. godine koji je zaključen sa UniCredit Bank a.d. Banja Luka i NLB Banka a.d. Banja Luka, Opština se kreditno zadužila za iznos od 3.000.000 KM, od čega kreditori učestvuju sa iznosima od 1.500.000 KM. Kredit se odobrava za finansiranje izgradnje toplovoda za potrebe izmještanja Toplane u Palama (prva faza) u iznosu od 800.000 KM, izgradnje javne površine parka u Palama u iznosu od 700.000 KM, druga faza izgradnje JU Dječiji centar „Buba Mara“ sa vanjskim uređenjem u iznosu od 650.000 KM, izgradnja i rekonstrukcija ulica u Palama (ul. Mihajla Pupina, Vojvode Radomira Putnika, Branka Radičevića, Jovana Dučića, Dobrovoljnih davalaca krvi, Beogradska i Cetinjska) u iznosu od 580.000 KM i izgradnja kolskog mosta za naselje Obilićevo u iznosu od 190.000 KM, a sve u skladu sa Odlukom Skupštine opštine o dugoročnom kreditnom zaduženju od 29.05.2020. godine i Saglasnosti Ministarstva finansija Republike Srpske na kreditno zaduženje od 17.07.2020. godine. Kreditno zaduženje je realizovano uz fiksnu godišnju kamatnu stopu sa rokom otplate od 120 mjeseci u jednakim mjesечnim anuitetima prema planu otplate koji je banka dostavila opštini počev od 30.11.2020. godine do 31.10.2030. godine.

Dugoročna rezervisanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 68.611 KM, odnose se na ulaganja zakupoprimeca po ugovoru o zakupu neopremljenog poslovnog prostora u Sportsko-poslovnom centru „PEKI“ koji je zaključen 05.05.2015. godine na period od 10 godina, odnosno Aneksa ugovora od 16.12.2016. godine na period od deset godina računajući od datuma potpisivanja aneksa ugovora. Mjesečna zakupnina je ugovorenata u iznosu od 1.160 KM.

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti iskazane su u iznosu od 1.952.634 KM, odnose se na obaveze i razgraničenja po osnovu prenosa sredstava Evropske investicione banke za realizaciju projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog i kanalizacionog sistema Pale – Jahorina“.

Ugovorom o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke (EIB) po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ za finansiranje projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog i kanalizacionog sistema Pale – Jahorina“ zaključenog 29.03.2013. godine sa Vladom Republike Srpske – Ministarstvom finansija Republike Srpske, Opštini su odobrena sredstva u iznosu od 1.374.359 Eura odnosno 2.688.013 KM. Kreditna sredstva se odobravaju pod sledećim uslovima, rok otplate 25 godina računajući grejs period od osam godina koji je uračunat u rok otplate, fiksna ili promjenljiva kamatna stopa sa fiksnim intervalom (EURIBOR +2%) izračunata po proceduri EIB-a. Kredit se povlači u transama, i to u najviše 15 transi. Prilikom povlačenja svake tranše definisće se kamata i datum plaćanja glavnice i kamata u skladu sa otplatnim planom za svaku tranšu. Ukupno povučena sredstva zaključno sa

31.12.2020. godine iskazana su u iznosu od 1.952.634 KM, dok su odobrena a nepovučena sredstva u iznosu od 735.379 KM evidentirana u okviru vanbilansnih evidencijskih.

Na osnovu Ugovora o finansiranju između Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Evropske investicione banke, Ministarstvo finansijskih poslova Republike Srpske je 29.03.2013. godine sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske i Opština potpisalo Memorandum o realizaciji Projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog i kanalizacionog sistema Pale – Jahorina“, kojim su definisane nadležnosti učesnika u projektu kod realizacije projekta.

Kreditne obaveze Opštine na dan 31.12.2020. godine potvrđene su nezavisnim konfirmacijama od strane banaka i Ministarstva finansijskih poslova Republike Srpske.

Opština je 11.05.2021. godine objavila izvještaj o stanju duga i garancija na dan 31.12.2020. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 41/21).

6.3.2.2. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori iskazani su u iznosu od 488.770.694 KM i odnose se na trajne izvore sredstava u iznosu od 309.966.217 KM, rezerve u iznosu od 138.221.597 KM i finansijski rezultat u iznosu od 40.582.880 KM (finansijski rezultat ranijih godina od 37.943.094 KM i finansijski rezultat tekuće godine od 2.639.786 KM).

Trajni izvori sredstava iskazani su u iznosu od 309.966.217 KM i odnose se na imovinu koja se ne amortizuje, evidentiranu po instrukcijama Ministarstva finansijskih poslova Republike Srpske, iskazanih kod Opštinske uprave. Najvećim dijelom se odnose na vrijednost zemljišta (300.713.936 KM), učešća u kapitalu kod privrednih subjekata (2.626.400 KM) i školskih i bibliotečkih knjiga (178.250 KM).

Finansijski rezultat tekuće godine odnosi se na pozitivan finansijski rezultat iskazan u Bilansu uspjeha kao razlika između iskazanih ukupnih prihoda 15.492.892 KM i ukupnih rashoda 12.853.801 KM. Po nalazu revizije, finansijski rezultat tekuće godine je više iskazan u iznosu od 1.000.000 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Na dan bilansa 31.12.2020. godine iskazana je vrijednost vanbilansne aktive/pasive u ukupnom iznosu od 2.320.260 KM i ista se odnosi na vrijednost hartija van prometa – mjenica (116.803 KM), garancija (1.235.240 KM), odobrenih a nepovučenih kredita (735.379 KM) i ostale vanbilansne aktive/pasive (232.838 KM). Po nalazu revizije vanbilansna aktiva/pasiva više su iskazane u iznosu od 232.838 KM.

Garancije se odnose na date i primljene garancije iskazane u ukupnom iznosu od 1.235.240 KM (date garancije u iznosu od 776.202 KM i primljene garancije za dobro izvršenje posla po zaključenim ugovorima za izvođenje radova u ukupnom iznosu od 459.038 KM).

Odobreni a nepovučeni krediti – iskazani su u iznosu od 735.379 KM, a odnose se na kreditno zaduženje Opštine po osnovu Ugovora o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke (EIB) po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ za finansiranje projekta „Smanjenje gubitka vode i revitalizacija i dogradnja vodovodnog i kanalizacionog sistema Pale – Jahorina“ zaključenog 29.03.2013. godine sa Vladom Republike Srpske – Ministarstvom finansijskih poslova Republike Srpske, Opštini su odobrena sredstva u iznosu od 1.374.359 Eura odnosno 2.688.013 KM (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

Ostala vanbilansna aktiva/pasiva iskazana je u iznosu od 232.838 KM. U okviru ostale vanbilansne aktive/pasive evidentirane su potencijalne obaveze po sudskim sporovima za izuzeto gradsko građevinsko zemljište u okviru vanparničnog predmeta gdje je

vrijednost spora iskazana u iznosu od 209.076 KM i sudskih troškova u iznosu od 13.262 KM i parničnog predmeta radi naknade nematerijalne štete u iznosu od 10.500 KM. Evidentiranje sudskih sporova u okviru vanbilansnih evidencija nije u skladu sa članom 89. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, kao i sa članom 92. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se evidentiranja u okviru vanbilansne evidencije vrše u skladu sa članom 89. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i članom 92. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 10.840.302 KM i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 8.984.055 KM, što je za rezultat imalo iskazan pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.856.247 KM. Prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 2.355.410 KM i odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 5.288.186 KM, što je za rezultat imalo iskazan negativan neto novčani tok iz investicionih aktivnosti u iznosu od 2.932.776 KM. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja su iskazani u iznosu od 3.000.000 KM, dok su odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazani u iznosu od 504.341 KM, što je za rezultat imalo iskazan pozitivan novčani tok iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 2.495.649 KM. Pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti, negativan novčani tok iz investicionih i pozitivan novčani tok iz aktivnosti finansiranja, daju neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenta u iznosu od 1.419.120 KM. Iskazana je gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda u iznosu od 447.495 KM, ostale promjene na saldu gotovine u iznosu od 329.493 KM i na kraju perioda u iznosu od 2.196.108 KM, što odgovara gotovini iskazanoj u Bilansu stanja na dan 31.12.2020. godine. U napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije o statkama sadržanim u izvještaju o novčanim tokovima.

Bilans novčanih tokova Opštine nije sačinjen u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima, jer su odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazani manje za 1.000.000 KM po osnovu manje iskazanih grantova, a odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani više za isti iznos, jer su više iskazani izdaci za nefinansijsku imovinu po osnovu ulaganja u AD Olimpijski centar „Jahorina“ (tačke 6.1.2.5. i 6.1.2.10. izvještaja).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS JS 2 - Izvještaji o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što je u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

U Napomenama uz finansijske izvještaje su objelodanjene informacije vezane za potencijalnu imovinu i obaveze, po osnovu sudskih sporova, što je u skladu sa

zahtjevima MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbi člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika.

Prema podacima pravne službe Opštine i izvještaja Pravobranilaštva Republike Srpske - Sjedište zamjenika Istočno Sarajevo, protiv Opštine je pokrenuto 16 parničnih predmeta radi priznavanja prava vlasništva i uknjižbe, naknade materijalne i nematerijalne štete i radi naknade štete zbog onemogućavanja tužioca da pribavi odobrenja na osnovu kojih bi vršio poslovnu djelatnost (Opština je tužena strana u svim predmetima) gdje ukupna vrijednost sporova iznosi 1.250.983 KM, dok je Opština pokrenula četiri parnična spora ukupne vrijednosti 42.388 KM. Protiv Opštine se vode i dva spora radi naknade nematerijalne štete ukupne vrijednosti 21.000 KM, a pokrenuto je šest vanparničnih sporova ukupne vrijednosti prema tužbenom zahtjevu od 710.690 KM, koji u zavisnosti od ishoda sporova zbog obračuna zateznih kamata i sudske troškove mogu biti znatno veći.

Opština je kao tražilac izvršenja pokrenula više izvršnih postupaka radi naplate potraživanja po osnovu naknade za građevinsko zemljište i neosnovano bogaćenje gdje je najznačajniji spor iskazan u vrijednosti od 402.252 KM, od čega je naplaćen iznos od 37.000 KM.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine za 2020. godinu sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte podatke o Opštini, propisima za izradu finansijskih izvještaja, računovodstvenoj osnovi i primjenjenim računovodstvenim politikama, kao i obrazloženja pojedinačnih stavki prezentovanih u izvještajima. Napomene zadovoljavaju zahtjeve MRS JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i odredbe člana 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju za budžetske korisnike.

Revizijski tim

Rade Kukić, s.r.

Mira Savić, s.r.